Ч. 246. (401) Середа, 5. листопада 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Осяги на Кримі

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА. 4. 11. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає: На півострові Кримі німецькі й румунські війська продовжують погоню за ворогом. Місцевий спротив розбитих ворожих частин зломано. На побережжі Чорного моря зайнята пристань і місто Теодозія.

При великих та кривавих втратах для противника, відбито дві спроби випаду більших ворожих сил із Петербурга, підтриманих панцирн. возами, заки ще вспіли досягнути німецькі становища. Повітряна фльота продовжувала на водах Криму атаки на совітські кораблі. Вона знищила один торговельний корабель містоти *1000* тон та поцілила бомбами пять великих транспортових кораблів. Москву бомбардувано днем. Серед нічних атак повітряної фльоти на Петербург, у численних частинах міста спалахнули великі пожежі.

Як подавало надзвичайне звідомлення, воєнна фльота та летунство завдали знову важкі удари брітійському постачальному мореплавству. Підводні човни затопили на Атлянтику 9 ворожих торговельних кораблів, загальної містоти 53 тис. тон, та один нищильник. Дальші три кораблі й один нищильник важко ушкоджено торпедами.

Боєві літаки знищили минулої ночі, на схід від Ебердін, 3 торговельні кораблі загальної містоти *20 тисяч тон*. Крім того важко ушкоджено бомбою вантажний корабель у берегів Шотляндських островів.

У північній Африці німецькі літаки бомбардували брітійські артилерійські позиції з бункерами під Тобруком. Одно брітійське летовище *було* заатаковане розривними та вогневими бомбами.

Ворог налетів останньої ночі слабими силами на північно-східню Німеччину. При налетах на зайняті простори зістрілено один брітійський бомбовик.

Нова перемога на Атлянтику

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ.

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 4. 11. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Морська і воздушна фльота завдали знову важкі удари брітійському постачальному мореплавству. Підводні човни затопили на Атлянтику 11 ворожих торговельних кораблів загальної містоти 53 тисячі тон та один нищильник. Дальші три кораблі та один нищильник важко ушкоджено торпедами.

Боєві літаки знищили минулої ночі на схід від Ебердін три торговельні кораблі, загальної містоти 20 тисяч тон. Крім цього важко ушкоджено біля Шотляндських островів один вантажний корабель.

Англійський підводний човен пішов на дно

РИМ. 4. 11. — Головне Командування Італійської Армії подає:

Вчорашнього дня і минулої ночі англійські літаки заатакували кілька місцевостей на Сицилії, на шляху Сиракузи — Лікатa. Кілька домів ушкоджено, а кілька цивільних осіб зранено. Італійські ловецькі летуни зістрілили один літак типу Велінгтон, який упав до моря, кілька миль від побережжя.

У північній Африці італійські відділи взяли до неволі кількох полонених. Німецькі літаки заатакували скупчені ворожі самоходові батави.

Підчас повітряної атаки в околиці Триполісу вдалось одному з італійських ловецьких літаків зістрілити один ворожий бомбовик, що впав у море.

У східній Африці оживлена діяльність передніх відділів на всіх відтинках фронту Гондару.

У середущій частині Середземного моря затоплено один англійський підводний човен.

Спроба втечі большевиків з Криму

БЕРЛІН. — Німецькі війська спихають останки розбитих большевицьких дивізій на щораз вужчий південний кінчик півострова. Німецькі боєві літаки затопили 2. 11. 10 великих транспортових кораблів, між ними один транспортовий корабель з військом, містоти яких 10.000 тон, що намагався втекти від граду німецьких бомб. Перевантажений втікаючими большевиками корабель, одержав кілька поцілів і в короткому часі затонув.

Великі боєві осяги фінів

БЕРЛІН. — Після здобуття Петровського фінськими військами подають тепер до відома цифри совітських убитих та полонених. У тих боях втратили совіти 18.000 вбитих і 5.000 полонених. У подане число вбитих не входить багато вбитих, що лежать ще в лісах. Також добича в воєнному матеріялі величезна. Совітські сили, що стояли в тих просторах проти фінів і яких опір збільшували особливі теренові труднощі — непроходимі ліси й великі озера — складалися з трьох посилених дивізій. Командантом тих совітських військ був ген. Авакумов.

Як довго ще?

У нас багато говориться, а то й писалось про жертвенність, організованість, невтомність праці українського учительства, яке по розпаді Польщі взялося за розбудову шкільництва на українських землях по цей бік Сяну й Буга. Писалось уже, що багато з тих учителів, які працювали в польських школах, кидало добре засиджені місця і ставало піонірами разом з некваліфікованими українськими учителями на занедбаних та приспаних під ворожим натиском пограничних землях, не лякаючись усіх невигід та життєвих труднощів по далеких селах і закутинах. Було чимало випадків, що ці учителі мусіли боротись за свої місця та за вищий ступінь школи і як вони поборювали по геройськи аж до самовідречення ці труднощі. Бували також випадки, що й цілий рік доводилось цим піонірам-учителям учити даром, аж врешті справу взяла у свої руки німецька влада і всі надбання українських учителів затвердила, про що раніше не хотів чути інспектор-сусід та поладнала справу винагород. Тоді то на поклик нашого проводу тягнули учителі-заточенці зі заходу, щоб віддати рештки своїх сил для братів, розкрити очі тим усім чужими й своїми забутим, українцям Полісся, Холмщини, Посяння, Лемківщини. Ішли вони з вірою, що праця їхня, хоча важка, бо серед важких умовин, дасть стократне жниво. А було багато між цими учителями таких заточенців, яким це вічне скитальство вже аж надто надоїло: переслідування інспекторами, перекидування з місця на місце і т. д. І неодин з них заломився, не видержав. Та коли прийшла хвилина, цей великий слушний мент, він не надумувався довго, але йшов туди, де кликало його серце і почуття святого обовязку. Ясно, що не всі видержували на цих нових місцях. Траплялося і таке, що дехто і на новому місці не видержав, але тільки дехто. Отже були лиш вимки.

Зате — на жаль — ще є такі учителі заточенці, які й до нині сидять по чужих селах, тоді коли по наших школах пусткою віє. А сидять тому, бо за вигідні, бо їх лякає, глухе, далеке від світа село. Сидять отак собі, вичікуючи невидомо чого. Сидять тому, що надто привикли до вигід, до критики інших. Це люди конюнктури, які вміють пристосуватися до кожної хвилини. Скільки ж то було вже закликів, прохань і благань: „В українських школах — український учитель"... але їм байдуже, вони не чують, не хочуть чути цього зову, бо ждуть, вичікують, оглядаються... А тим часом є школи по українських селах вже другий місяць без учителів. Люди просять, домагаються українських учителів, а тут немає кому вчити української дитини, хоч є ще українські вчителі по неукраїнських селах. І знову новий заклик УЦК — знову пригадування обовязку — а вони далі глухі. Чиж не відізветься в них урешті совість, чи може їхня байдужість до справи, до моменту ставить їх зразу поза скобки громадянства? Чи треба махнути на них загалом рукою, згідно з пословицею: „силуваним конем не доробишся".

Р. Т.

По Україні

(Від нашого кореспондента).

Київ, кінець жовтня 1941.

I.

Українці, що жили поза межами советської України, не мали майже ніяких ближчих відомостей про те, що робиться там, за тим муром, як там люди живуть. Час від часу доходили дуже скупенькі вістки, але все це було або неправильне, або перекручене. Передусім українці, що живуть ще сьогодні на еміграції, не мають правдивого уявлення про рідні землі колишньої советської України. Наприклад, у нас було таке переконання, що там, в Україні, по розвалі большевиків не залишиться нічого з української інтелігенції, фахівців тощо, і що ми собі там не дамо ради. Справи виглядають інакше. Цих кілька рядків кине трохи світла на сучасний стан в наддніпрянській Україні.

В кінці вересня, вже увечері, переїздимо колишній австрійсько-російський кордон, що століттями розрізував живе тіло українського народу. Колись за Польщі був також і „сокальський" кордон... Ми вже на Волині. Багато з нас тут вперше в житті. Розглядаємось довкола — всюди рівнина, збіжжя ще на полі. Не було кому зібрати, бо чоловіки мусіли відступити з большевицькою армією. На полі працюють переважно жінки і діти. Працюють від ночі до ночі, знаючи, що більша частина зібраного хліба залишиться тим разом для них. В селі Верба відпочиваємо і заходимо до найближчої селянської хати. Старенькі господарі дуже радо вітають нас і, як усюди по Україні, вгощують. Хліб, мід, масло, пироги, сметана. Тут села багаті, большевики не мали ще часу їх знищити, ще не встигли погнати людей в ненависні колгоспи, хоч вже намагалися це робити.

На Волині, ще перед колишнім польсько-советським кордоном, ми кілька разів заходили до селян. Майже всюди всього доволі. Але чим ближче до старого советського кордону, тим частіше люди попереджували нас, щоб ми ще тут понабирали харчів, бо там — і показували рукою на схід — нічого не було і нема. Нам просто не хотілось вірити: це ж перед нами дійсна Україна, найбагатша країна Европи. Невже там нема що їсти? Переїздимо столицю Волині — Рівне. Місто гарне, але дуже зруйноване. Згадуємо письменника Самчука, творця селянської епопеї п. з. „Волинь". При тій нагоді хтось докинув, що з Волині є також і родина Косачів, що українській літературі дала Олену Пчілку, Лесю Українку та Юрія Косача. Далі пригадую собі, що тут на Волині вродився також Вячеслав Липинський — відомий історик і політик. Серед тих різних міркувань їдемо далі і далі на Схід. Все ближче і ближче до кордону, що понад 20 років відділяв Україну від усього світу.

Врешті перед нами колишнє надграничне містечко Корець. Наше напруження і цікавість щораз більше зростають. І ось вже кордон. І тут усе, як деінде: нема мурів, нема парканів, але є... бурян. Бурян це і та сумно-відома границя. Бачите кількасот метрів цього буряну, а далі ніби якесь колгоспне поле з будинками. Все це страшенно зруйноване, запущене. Видно, нема господаря. Ось і перше містечко Звягель (Новгород-Волинський). Хідників нема, хати на-пів розвалені, шибки порозбивані, або просто замість шкла папір чи дошка. Нам просто не хочеться вірити, що це взагалі можливе. Читали ми нераз, що в советів все нуждене, запущене, але те, що ми побачили, переходить всяку межу. Думаємо, що це так тільки коло кордону, а далі може буде краще. Але воно всюди однаково. В напрямі до Києва добра асфальтована дорога; всі інші побічні шляхи і все те, що біля того асфальтованого шляху побудовано, як селянські хатки, колгоспні будинки тощо, виглядає так, ніби роками не було тут господарів. Все, що ми тут бачили наліво і направо від цього шляху, виглядало наче руїни.

Воно скрізь так у большевиків. Пригадуються мені слова одного чужого прогульковця по СССР, як то він приїхав до Харкова та їздив по місті візником і оглядав різні большевицькі модерні будинки „гіганти". Врешті звернувся до візника, щоб його підвіз десь, де можна полагодити природні потреби. Візник здвигнув плечами і сказав: „Гігантів то набудували, але потребників таки нема!"

Ми зупинялися в кількох селах. Селяни збігались і з цікавістю нас оглядали. Перші їх запити були, чи ще, не дай Боже, не вернуться совети з жидами і чи вже не буде колгоспів. Такими питаннями зустрічали нас селяни всюди. Багато сіл поруйнованих війною. Хліба або взагалі якихнебудь харчів ніде і в нікого нема. Відколи колгоспи, його і не було. Селянські хатинки страшенно вбогі, вкриті соломою. Плотів не видно. Всюди занепад. Одне тільки цікаве і характерне: в тій найбіднішій селянській хатинці досить чисто, а на вікнах зеленіють квіти. Було у нас таке враження, що в цілій Україні нема хатини без квітів. Люди, на диво, доволі здорові, сильні. І всюди, де ми тільки з селянами не зустрічались, чули одне й те саме: чи не вернуться жиди з большевиками і чи це дійсно правда, що колгоспи зліквідовані. У всіх селян без винятку нечувана ненависть до жидів, до всього, що приносив большевицький режим, і до тих же колгоспів. У мене таке враження, що ще ніде і ніколи ніякий режим не був такий зненавиджений, як оцей большевицький. Головно далися людям узнаки жиди. Наприклад, у Житомирі їх було на 100 тисяч населення понад 65 тисяч. І так всюди по Україні. В державних установах, на підприємствах, фабриках — всюди, де тільки не поглянеш, самі жиди, але слово жид сказати не вільно було, бо за це була кара — кілька років тюрми або заслання.

Коли в 1933—1934 р. большевики насильно заводили колективізацію і коли внаслідок того лютував страшний голод, то не було однісінького випадку, щоб жид десь помер з голоду. Зате були випадки, що в цілому селі не залишилося ні одного живого, навіть собаки, коти і вся домашня тварина вигинули з голоду. Не було в цілій Україні може ні одного села, де не вмирали б люди з голоду. За кордонами советської України цифру жертв від голоду визначали в 2—3 мільйони. Це число напевно невірне. В Україні померло тоді від голоду до 10 мільйонів. Для того, хто тут не був, ця цифра вдається фантастична, але вона дійсно правдива.

Посуваючись все вперед, зближаємось до Києва. Пригадую собі, що де тільки ще колись в еміграції стали говорити про Україну, завсіди ми один одного питали: „А коли і чи взагалі колись будемо ми в Києві?" І от ця мрія здійснюється. Ще переїжджаємо кілька сіл перед Києвом, радше колишніх сіл, бо там тепер нічого не залишилося. Все зруйноване, спалене війною. Просто не хочеться вірити, що ось-ось побачимо Київ. Бо не тільки нашою мрією, але мільйонів українців завсіди був, є і буде золотоверхий Київ. Нас щось із 10 їде вантажною машиною. Наші очі впиваються вперед. Вже бачимо Київ, вже він перед нами. А нам так якось не хочеться вірити, що це дійсність.

(Кінець буде) **Юрій Таркович.**

В новій резиденції Сталіна

АНГЛІЙСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ БЕЗ ЗВ'ЯЗКУ З ГОЛОВНИМ БОЛЬШЕВИЦЬКИМ КОМАНДУВАННЯМ.

НЮ-ЙОРК. У вашингтонському „Таймс Геральд" подав відомий журналіст Ладрер надзвичайно точну картину явищ розкладу та хаосу в Совітах, які постійно зростають. Він повідомляє з Тегерану, що англійська місія у Совітському Союзі не має ніякого звязку з совітською військовою владою та не має спроможности дістати будьякі інформації. Далі повідомляє Ладрер, що совітська влада заборонила американському військовому аташе у Москві, майорові Джітонові, якого недавно викликали до Вашинґтону для звіту, приглянутись до московської протилетунської оборони. — Разом з ним повернулися до Злучених Держав два американські журналісти, яким не давали змоги діставати крізь цензуру будьякі вістки. „Навіть населення Совітського Союзу — каже Ладрер у своєму дуже широкому звіті дальше — не знає, що діється. Часописи переходять найгострішу контролю, радіоприладдя у приватних домах заборонене. Ладрер подає, що ці дуже віродостойні інформації дістав від американців, які були зразу в Москві, а опісля в Самарі. Його земляки змальовують Самару, як місто, що має одну єдину брукованy вулицю. Це місто має бути так переповнене втікачами, що в кімнатах мешкає по 10 осіб і навіть закордонним дипльоматам призначили через брак мешкань по одній тільки кімнаті, у якій є залізні ліжка та які мають їм служити водночас, як бюро, мешкання і спальня.

На Кримі німці взяли 27.000 полонених

БЕРЛІН. — Після пролому німецьких військ через першу, завзято боронену совітську лінію на північ від Перекопу, що творить доступ до Криму, вдалося проломатись їм у дні 27 жовтня, після десятиденних, дуже важких боїв в пустинній околиці та серед найтяжчого ворожого гарматнього і летунського вогню, крізь другу, дуже сильно підміновану лінію. Число полонених, що досі дійшло на цьому відтинку до 12.000, підвищилося до 27.000. В німецькі руки попав теж непереглядний воєнний матеріял.

—о—

Знищено 14 совітських повзів

БЕРЛІН. — Одна німецька компанія панцирних стрільців особливо відзначилася в боях останніх днів на північному відтинку східнього фронту. Стрільці і каноніри при гарматах панцирних стрільців знищили підчас протинаступів совітських панцирних сил 31. 10. і 1. 11. 14 совітських панцирних бойових возів. При цьому протинаступі большевиків 31. 10. розбили гармати сотні разом з протипанцирними гарматами піхоти, 3 совітські панцирні бойові вози. В полудне 1. 11. попала сотня панцирних стрільців на 7 совітських повзів, що атакували. Всі ті боеві панцирні вози знищено в найкоротшому часі. Пополудні 1. 11. знову большевики атакували 4 панцирними возами німецькі становища. Також і ці 4 панцирні вози знищено в найкоротшому часі. Розбиття тих 14 повзів характеризує холоднокровність і перевагу німецьких вояків в кождій ситуації.

—о—

Харків — столиця Лівобережжя

З воєнних звідомлень можна орієнтуватись, що німецькі та союзні війська перейшли вже майже до кінця т. зв. Донецький кряж — заглибину, а навіть здобули непрерви уздовж Чортиного Донця. Тимсамим цей важний промисловий осередок, що його большевики називали Донбасом захоплений. Яка це втрата, зокрема у воєнних умовинах, і як дуже мусять відчути її большевики — не треба й пояснювати. Там же й центр важкого промислу, там найбільші зложжя вугілля та інших земних скарбів.

В німецьких руках опинився, ще 28 жовтня, також і Харків — столиця тієї промислової округи та столиця Лівобережжя. Харків, хоча це друге зчерги місто по Києві, молодший від тієї матери городів на цілих сім століть. Початки Києва сягають X. століття, значить княжих часів. Харків оснований щойно в другій половині 17 ст. Саме в часі, як Україна вела найзавзятішу боротьбу з Польщею і Московою, багато українців, що їх оселі знищено, тоді переходили з правого берега Дніпра на лівий, посуваючись далеко на схід, де закладали на цих, майже безлюдних просторах нові оселі-кольонії.

Так повстав і Харків, а оснував його тарий запорожець Харко. Він вибудував ершу паланку на тому місці, від його хутора-оселі пішла назва.

З малої оселі Харків скоро розвинувся один із більших осередків і тому, що лежав на значнім торговельнім шляху, який в із України до Московії і на Крим. Віддалений від теренів, де невгавали бої, знать від берегів Дніпра, міг спокійно розвиватись і розбудовуватись так, що швидко ав столицею Лівобережжя. При військовій організації українського козацтва в 17. ст. коли Україна адміністративно ділилася на 12 полків, Харків був осідком полкової старшини одного з цих полків.

В році 1726 перенесено до Харкова духовну школу з Білгорода, в якій учили також світських наук і мистецтва. З цеї духовної школи повстала пізніше школа мистецтв, гімназія та духовна семинарія. В році 1805 основано в Харкові університет який мав величезне значіння для відродження української літератури. Свідками з української козацької доби, залишилися ще й досі численні памятники, між ними три найкращі і найдавніші церкви, побудовані в стилю козацького барока. Харків славився мистецьким та театральним життям. В ньому жили українські вчені, мистці і письменники. Він був у цій добі відродження української літератури духовим центром. Там засновувалася „Основа", там працював і творив гурток харківських письменників — із Харковом звязані такі імена як — Щоголів, Гулак-Артемовський, Григорій Квітка-Основяненко, Гоголь та інші.

Підчас визвольних змагань 1917/21 рр., большевики захопивши Харків, проголосили його столицею „української" совітської держави, а по закінченні війни Харків був столицею української союзної республіки аж до 1935 р. З приходом большевиків до Харкова почали збігатися жиди і позанимали там усі важніші місця в політичному і господарському житті. З Харкова велася і головна большевицька нагінка на українство.

Там же був цей нібито український перший большевицький уряд і звідти рушили на Київ ці банди Муравйова, що несли смерть та загладу молодій українській державі.

В останніх роках промисловість Харкова поважно збільшилася, так що Харків належав уже до найважніших промислових міст Совітського Союзу, а населення його виносило 834.000.

Симферопіль — столиця Криму

БЕРЛІН. — Столиця автономної совітської республіки Криму, Симферопіль, розкинулася на північних узгірях Яйла-Дагу, на гірськім хребті, перед самими горами Яйла. З міста видно вже на півдні верхи гір, на півночі степову країну, що займає найбільшу частину Криму. На тому переходовому терені процвітає садівництво та виноградництво. Первісне, татарське населення Криму творить десятину мешканців Симферополя, бо від кінця 18 ст. поселилися там москалі, а також і українці в більшій масі на селі і містах півострову. За ними пішли жиди, що сьогодні творять четвертину мешканців Симферополя. Цей образ міста можна ще вичитати з його історичного розвитку. На півдні і південному сході є стара грецько-татарська частина міста, цілий лябіринт кривих вуличок із циганською дільницею; на північ і північний захід простягається на лівому березі Сальгіру нова дільниця міста з державними будівлями. На правому березі повстало нове місто з численними віллями. Славною є „Вілла Мошея". До цього треба ще додати з нових часів театр, музеї та центральну бібліотеку, університет, сільсько-господарський інститут, партійні й адміністраційні будівлі, радіовисильню і летовище. Крім цього є ще в Симферополі цілий ряд дуже різнородних фабрик. Тому, що шляхова і залізнича мережа Криму, завдяки географічному положенню, розходиться з Симферополя мов павутиння, він мов створений на столицю півострову. З цих причин у 1918 р. після першого зайняття Криму німцями ген. піхоти Кош зробив Симферопіль осередком своєї військової групи. Хто панує над містом, той має в руках не тільки столицю півострову, але робить неможливим ворогові кожне більше пересунення військ на Криму.

—o—

„Генерал зима" тримає з німцями

ЖЕНЕВА. — „Дейлі Експрес" розглядає у вступній статті проблему, які наслідки матиме зима для німецьких дій на сході і каже м. ін., що німці доказали вже у Норвегії, що вони вміють боротися й у глибокому снігу. Морозна погода помагає їм навіть у боях, бо по твердо замерзлих шляхах багато легше йти технічній зброї, як на розмоклих. Якщо зима буде гостра, то вона вязатиме рухи совітської фльоти. Крім цього німці зможуть далі без перешкод боротися на півдні, а якщо займуть Крим, то з їх постачанням буде легше. З усього виходить, що зима це справді непевний фактор, коли від неї сподіватися несприятливих наслідків для німецьких воєнних дій.

—o—

ЮРІЙ КОСАЧ. 9)

Рубікон Хмельницького

— Неймовірно, просто неймовірно, говорив резидент Арноні, що стояв коло знаних, у пишних шатах, цвяхованих золотом і шмарагдами, у супроводі кількох гайдуків; ці козаки пускаються на повне море в легких човнах й плюндрують передмістя Стамбулу...

— Козацький гетьман Сулима, завважив Мокрський, здобув у абордажному бою біля Перігютто цілу турецьку галеру з двомастами гребців і подарував її Святішому Отцеві Павлові V...

Інженер де Боплан постарався не почути цього речення. Поперше тому, що був проти Риму, по друге тому, що імя Сулими нагадало йому про зруйнowання ним же збудованого Кодака. Він далі пильно розглядав козацьких саперів через невелике шкло із золотим держальцем.

— Це одна з кращих армій Европи, мості панове, нема сумніву; промовив Боплан; козацька піхота на моїх очах встоювалась панцирній польській гусарії, що по силі удару рівна хіба важкій кінноті Пікололомінієвій. Це Готи, мої панове добрі, вони народжуються воїнами, а з шоломів ще дітьми їдять кашу... Покійний Водіє був певний, що вони одного дня візьмуть Константинополь...

— Коли матимуть добрих вождів, додав Ахіллес, без залізної руки це *бестія*. Нажаль Річпосполита не надто сприяє потомкі козацького Цезаря.

— Кожна річпосполита не сприяє появі узурпатора, завважив знехотя Арноні, підставою річепосполитих є свобода, а не її ламання.

— Коли Цезар стає ворогом свободи, на нього завсіди повинен найтись Брут, озівався Ахіллес, убогі ті нації, що не вміють родити Цезарів, але ще убогіші ті, що не породжують Брутів.

Арноні мовчки вклонився. Цей молодик із обличчям прегарним і ховзьким мов змия, вихованець і креатура могутнього Тієпола, амбасадора найяснішої республіки у Варшаві ловив і карбував у себе в памяті кожну чужу думку, не пориваючись обстоювати своєї.

Хвиля юрби знову розлучила їх. Козаки, дійшовши до перших гулких подвірів Артусового двора, розташовувались уже там, засідали, мішаючись зі шкотами, бранденбурціями й шведами, до браги, не кидаючи проте зброї. Гайдуки відпихали непроханий натовп, груба міщанка малощо не придавила шановного інженера Боплана, він, пихкаючи й грізно рухаючи щітинястим вусом, гатив по спинах посполитів своєю тростиою, розгубив бо в натовпі й друзів і слуг. Патер Мокрський, якому ґеданський люд, звичний до чужинців та іновірців не чинив досі ніякої кривди, стурбовано сахнувся, опинившись у віч на віч із вусатим, здоровенним райтаром, що так і застиг, коли побачив ченця. І щоліш Гондіус поспішив друзям із допомогою в халепі. Він стояв із Обалем та Сідлецьким та з гарним козацьким поручником у жовтому жупані на кружганку й у морі голів шукав своїх гостей. Поручник гукнув:

— Дорогу друзям капітана Хмельницького!

І козаки й райтари й посполитство роздались перед ними. Хмельницький із почотом сидів уже в горішніх світлицях з посадниками й райцями Ґеданського міста.

3.

Вили шкотські сопілки, бренчали козацькі бандури. В чотирьох подвірях, проти ясної ночі, підпаленої ватрами, бенкетували гості Ґедануми. І його посадник, сидячи біля капітана Хмельницького потайки лічив про себе й не міг долічитись дукатів і талярів, потоплених у вині, меді та в бразі, здрігався від буйних віватів, хоч і на його честь їх підіймали дужі голоси і банував уже давно за мякими перинами своєї затишної міщанської господи. Змагався, як і всі його райці, що куняли тут між мужами в залізі, мов чорні круки, із мрякою хмелю, яка заступала світ. Тяжіла бо міщанська кріпка голова, синій чад полонив її і уже нічого сливе не второпувала розбирати в цьому натовпі. Гості жерли і пили до схочу, обсмоктували баранячі ноги, кидали їх поза себе собакам, голосно ікали і знову частувались, знову віватували, аж здригалась ця будівля Артуса. Нелюдські вже видавались посадникові ті голови довкруги, а кінські, волові, ведмежі. Чув, що западається в червону прірву, хотів зловити повітря й не міг. Разом із ним западався й увесь цей день, шумний та глітний, день бундючних орацій і дужого рицарського реготу.

(Далі буде).

Італієць про Україну

„**Україна** — земля хліба" — під таким **заголовком** появилась в Італії нова праця про Україну в італійській мові. Автор її — це молодий наш приятель, письменник Ріккардо Бондіолі. Книжка, формату 16°, 276 сторін, у гарному оформленні, на доброму папері, з тризубом на верхній обгортці, — вийшла в Міляно у видавництві: Корбаччіо даль Ольйо, і друк її закінчено 10 вересня 1941.

На першій сторінці червоним друком, читаємо присвяту: „Усім тим, що змагались і впали з мрією у серці про вільну Україну". І головні наголовки в червоному кольорі.

Але поки перейдемо до змісту книжки, необхідно зупинитись на вступі, що його написав п. Енріко Інсабато. Автор вступу, колиш. посол до парляменту королівства Італії, це наш давній і щирий із італійського становища приятель. За останні двадцять років написав він цілу низку праць на теми нашої проблеми (L'Ucraina: popolazione ed economia; L'Ucraina e la Chiesa Cattolica; La questione ucraina; La riforma agraria polacca nella Galizia Orientale, і багатьома іншими книжками, а також ще частіше статтями в римській пресі. Коли тільки з ним зустрінетесь, то він відразу випитує вас про українські проблеми; і тільки на те, щоб знову писати в пресі. І так цілими роками втовкмачував нашу проблему італійцям і то кругам, що в політиці беруть, чи брали живу участь.

Із вступу до цієї нової праці ми вичитуємо багато просто ревеляційного матеріялу про наші роки 1917—1920. Це той матеріял, що його, при існуванні Польщі і при непорушності СССР, шан. автор Е. Інсабато не міг досі ніде опублікувати. І довідуємось, що головним і прихильним, зі становища італійського, інформатором у нашій справі в 1918—1920 рр. був шан. автор згаданого вступу. Це він впливав на прихильне становище до нас Італії за часів премієрства міністра Орляндо; це він був головним чинником у справі висилки в Україну наших 40.000 полонених з Італії у 1919 р., уже одягнених, озброєних проти большевиків — про що було постановлено на зібранні італійських державних мужів у Парижі, у „Готель Едоардо VII", й на якому то зібранні були приявні м. іншими й Орляндо, й сьогоднішній головний шеф штабу італійської армії ген. Каваллеро і Енріко Інсабато, який висунув там „дезідерати" українців. І ген. Каваллеро зокрема поставився прихильно до справи висилки 40 тисяч наших полонених із Італії проти большевиків. І корабель „Палляшано" вже мав відпливати з першим транспортом наших вояків із Італії в Україну. Але... масонерія, Франція та Англія і їх пупілька Польща рішуче спротивились цьому: бо Росія, яка б вона кольором не була, мала бути в їх розумінні тим тараном проти Німеччини. Та ж розбивати Росії — не було вільно.

Дальше — у своєму вступі Е. Інсабато твердить, що в новому порядку Европи українці мають право існувати і титул на громадянство. За теоретиком націонал-соціялізму Альфредом Розенберґом каже, що українська проблема, це головний ключ політики Европи.

Сам твір Р. Бондіолія є тим цінний, що дає італійцям повний погляд на Україну — від її світанків по сьогодні — на її історію, культуру, економію, мистецтво, географію. Написаний із сентиментом, у живому, тому італійському стилевому оформленні. — Автор цієї направду цінної, бо единої такої в Італії, праці звернув увагу й на те, щоб дати італійцеві правдиві українські наголоси на назву країни й її міст. І так кладе наголос і в самім наголовку на „і" — в Україна, бо досі в Італії загал говорив із наголосом на „а" — Украйна. Всі міста ріки України подає автор у нашій вимові, а не як досі за російською, чи за польською вимовою. Майже кожний розділ має якесь мотто, наприклад Т. Шевченка: „Нема на світі України, немає другого Дніпра..." Врешті, останній розділ, як додаток, під наголовком „Україна й европейська рівновага", — це всі статті пера Б. Мусолінія, поміщені в „Іль Пополо д'Італія" з 1919 р., й деякі інші статтейки, що були тоді поміщені в цьому щоденнику. Мотто до цієї частини праці узяв автор із одної статті Б. Мусолінія: „Ми будемо проти афірмації, якої б це не було гегемонії, зокрема якщо вона хоче кристалізувати якусь позицію явної несправедливости". Ці слова були звернені проти червоних можновладців у Москві 1919 р.

Не потребуємо захвалювати тієї праці Р. Бондіолія для італійців. Але наш загал сам зуміє оцінити її найкраще. Бо вона ширить зацікавлення про нас, про нашу проблему в Італії.

М. Островерха.

—o—

Враження болгарського журналіста зі Сходу

СОФІЯ. — Недільне число часопису „Дума", якого головний редактор брав участь на запрошення шефа преси Німеччини у подорожі болгарських редакторів по зайнятих совітських просторах, помістив саме перший звіт цього редактора. Головний редактор Атаншов стверджує загально в цьому звіті, що „нарід у Совітському Союзі довели до повної апатії, яка межує з нелюдськістю, жиди захопили всю владу для себе та в імя комунізму тримали нарід у несамовитому невільництві". Стаття каже дальше, що найбільша держава світу була державою жидів, і що жид, комуніст і влада це для совітської маси три зовсім тотожні поняття. Жиди мали в СССР абсолютно всю владу і окружили себе всіма можливими законами, щоби забезпечити собі недоторканість. Як неправдоподібно воно й виглядатиме для багатьох, то все це таки факт, що СССР був державою жидів, які в жахливий спосіб використовували 180.000.000 мешканців.

—o—

Ґратуляційна телеграма без причини

БУЕНОС АЙРЕС. — Заступник арґентинського президента, д-р Кастілльо, дістав несподівано від одного високого достойника Портуґалії телеграму, в якій йому ґратулювали з приводу щасливого виходу з атентату, що мав відбутися на нього підчас його недавньої подорожі на аграрний конгрес в Оляварії. Зовсім необоснована телеграма викликала в урядових колах найвище вдивування та обурення, бо д-р Кастілльо не знав узагалі нічого про будьякий атентат на нього. Як опісля виявилося, португальського достойника спантеличила фальшива вістка американської агенції „Юнайтед Прес". Уряд доручив негайно державному прокураторові подати скаргу проти згаданої інформаційної агенції, що теж негайно зробили.

Ця похибка американської агенції розкриває аж надто ясно хитру сітку небезпечних типів, які намагаються втягнути і південну Америку в течію рузвелтівської воєнної політики. „Юнайтед Прес" мабуть надто поспішився і замовлену у нього Рузвелтом вістку пустив у світ скоріше, заки стрільці Таборди мали нагоду стріляти. Річ знов у злочинній провокації, в якій ославлена Таборда, проти якої д-р Кастілльо в останньому часі гостро виступав, співпрацює рука в руку з ґанґстерами Вашингтону.

—o—

Промова турецького президента

АНКАРА. — Президент турецької держави Іноні виголосив перед турецьким парляментом промову, в якій, м. ін., сказав: Війна поширялася щораз більше, а Туреччина, звязковий поміж европейським і азійським континентом, залишилася оазою миру та спокою. Розвиток воєнних подій, що почався на Балкані, поширився аж до Іраку і Сирії та зробив із західних і південних сусідів воєнні та зайняті простори. Військові рухи, що заторкують близько Туреччину, — говорив Іноні, — підняли її сторожкість до найвищого рівня, а бажання миру в межах зобовязань та приятельської вірности, як теж забезпечення спокою країни — це головний закон турецької політики. Про взаємини з державами, які воюють, сказав президент, що вони устійнені новими або старими договорами. На кожний випадок треба дивитися на німецько-турецьку господарську умову, як на щасливий вислід політики приязні та довіря. Туреччина є схоронищем миру та потрібним фактором цивілізації, вона вестиме свою політику постійно у ясній та льояльній формі і виконуватиме чесно свої зобовязання.

ПОЛІТИКА РУЗВЕЛТА ПРОТИ ВОЛІ 83% НАСЕЛЕННЯ.

НЮ-ЙОРК. — Проф. Університету Нотр Дам, О'Браєн, заявив, як подає „Есошіейтед Прес": „Рузвелт намагається своїми вогненними промовами викликати між населенням Злучених Держав Америки воєнну істерію і волю до участи в війні. Тих 83% північно-американського населення, що є проти активної участи в війні, мусіло б підняти свої голоси проти участи в війні. Коли Злучені Держави проти волі 111 мільйонів американців втягнуть у війну, то ця війна повинна називатися „війною Рузвелта". Згадка про свободу морей у промові Рузвелта була перфідна. Вона зовсім без значіння.

АДМІРАЛ ГАСАҐАВА ЗА ПОВНИМ УКРІПЛЕННЯМ ФОРМОЗИ.

ШАНГАЙ. — „Остров Формоза мусить бути зовсім укріплений та замінений у нерухомий літаконосець" — заявив ген.-губернатор адмірал Кійоші Гасаґава. — „Укріплення Формози — це частина політики Японії в напрямі на південь, а ця у свою чергу є невідлучною частиною національної політики Японії, що змагає до закінчення китайського конфлікту. Формоза може виконати свою місію тільки тоді, коли вона стане твердинею та автаркічною. В обличчі розвитку міжнародного положення треба тимбільше настоювати на якнайскоріше здійснення обох тих цілей".

Формоза — це найбільший японський острів біля південно-східного побережжя Китаю і має 35.974 кв. км. та яких 4,000.000 мешканців. Від 1895 року належить вона до Японії і зогляду на своє положення здавна відогравала в політиці японського цісарства визначну ролю. Остров лежить у віддалі тільки 700 км. від Гонкону та тільки яких 400 км. від Філіпін.

ОБОВЯЗКОВА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ДЛЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЖІНОК.

СТОКГОЛЬМ. — Згідно зі шведськими часописами, треба сподіватися введення обовязкової військ. служби жінок в Англії. Мабуть умовини на острові змушують до цього засобу — пишуть шведські часописи. — Жінки мали б при цьому в Англії робити службу не тільки у протилетунській обороні та при бальонових заставах. На погляд англійців — жінки можуть виконувати поза боєвою лінією усі можливі оборонні праці й тільки не слід їх допустити до гармат.

ІРАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ НЕ УРЯДУЄ.

СТОКГОЛЬМ. — Радіовисильня в Тегерані подала до відома, що іранський парлямент зогляду на неможливість нормальної діяльности розпочав ферії.

КОЛ. КОРОЛЬ КАРЛО ХОЧЕ БУТИ... ГОСПОДАРЕМ.

СТОКГОЛЬМ. — Колишній румунський король Карло осів тепер остаточно в Мексику. Згідно з мексиканською пресою, подав він своє майно на 6,000.000 долярів. Кажуть, що Карло купив собі кілька більших хуторів і заявив, що хоче бути хліборобом.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИСТОПАД.

5. Середа — Якова ап.
6. Четвер — Арети мч.

— УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ у Кракові повідомляє, що вже видається додаткові харчеві картки. 2856 1-2

— ДЛЯ РОДИН ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ ІЗ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ. Редакція „Нової Доби", газети для полонених українців із червоної армії, відкриває в газеті рубрику „Розшукують". Рідні тих українців, які були в червоній армії й які не мають від них вісток, можуть присилати відповідні оголошення до Редакції „Нової Доби" на адресу: Ukrainische Gefangenen-Zeitung „Nowa Doba", Berlin NW 7, Prinz-Friedrich-Karl-Strasse 1. — Українську пресу прохаємо цю вістку передрукувати. 3 х

— ВЗИВАЄМО п. Воробія Евстахія, щоб негайно зголосився в УЦК, Відділ Праці, і відобрав свою перепустку, тому що важність її незадовго кінчається. — Відділ Праці УЦК. 2х

— ЦІЄЮ дорогою складаємо щиру подяку хорові українських буковинських переселенців із табору Лойбус а/О, як також усім приявним українцям цього самого табору за їх участь у похороні мойого мужа і батька ОСИПА СМЕРЕЧАНСЬКОГО, що відбувся 23. X. ц. р. у Воляві. Зокрема дякую Вп. п. проф. Бриндзанові за його теплі та щирі слова, виголошені на свіжій могилі дорогого Покійника. — Глибоко засмучені Дружина і Доня.

— П. ЛОМНИЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР, б. судовий асесор, адвокат у Горлицях. — Просимо у власному інтересі подати адресу до Українського Центрального Комітету, Краків, Зелена 26, Відділ Суспільної Опіки. — УЦК, Відділ Сусп. Опіки.

Німецька службова пошта Остлянд

КРАКІВ. — Німецька Східня Пошта подає: З важністю від зараз починається приватний поштовий оборот між Генеральним Губернаторством, як також між Німеччиною (разом із протекторатом Чехії і Моравії, Альзацією, Льотарингією і Люксембурґом) з одної, а територією Німецької Поштової Служби Остлянд (Східній Край) — з другої. У тому поштовому обороті допущено:

звичайні і поручені листові посилки до 250 гр.,
звичайні і поручені поштові листівки.

Всякі посилки треба надавати при поштовому віконці, з докладною адресою надавця. Не вільно надавцеві наліплювати марки та писати на посилках „Фрай дурх Аблезунґ Райх". Поштову оплату за поручення у висоті краєвої тарифи треба вплачувати при віконці готівкою.

Посилки будуть доручувати на території Німецької Пошти Остлянд (Східній Край).

ПОШИРЕННЯ ОБСЯГУ ПОСИЛОК.

КРАКІВ. — З днем 1. XI. 1941 р. допущено в обороті між Німецькою Східньою Поштою на терені Генерального Губернаторства а рештою теренів Німеччини (разом із Альзацією, Льотарингією, Люксембурґом та Протекторатом Чехії і Моравії) як також на терені Ген. Губернаторства замкнені вартісні пачки до ваги 20 кг. необмеженої вартости, як також поспішні пачки.

Замкнені вартісні пачки в поштовому обороті з і до Галичини допущені тільки в службовому русі влади, як також осіб, що є працівниками даних урядів. Одначе вони недопущені в загальному обороті між приватними особами.

З українського життя

З діяльности Секції Допомоги Раненим Німецьким Воякам у Холмі

25. липня 1941 р. з почину директора народнього театру УОТ в Холмі, Назаря Обідзінського, та за дозволом голови УДК в Холмі, кап.-лейт. Шрамченка, в домівці УДК зібралась ініціятивна група громадян м. Холма, щоби нарадитись над важною справою опіки над раненими німецькими вояками, які саме почали прибувати до військових шпиталів м. Холма, та полоненими українцями, які вже після першого дня німецько-большевицької війни появилися на вулицях Холма. Ця актуальна та пекуча справа знайшла відгук в серцях свідомого холмського громадянства і на збори численно прибули українці Холма та околиці. Збори відкрив голова УДК п. Шрамченко та занятий іншою важною справою передав головування свому заступникові д-рові Драбатому. Д-р Драбатий зясував мету зборів та, подякувавши приявним за зрозуміння важливости скликаних зборів, дав слово дир. Обідзінському, який у палких словах звернувся до приявних із закликом заснувати при УДК в Холмі Секцію опіки над раненими німецькими вояками та полоненими українцями. Зібрані прийняли цю пропозицію та рішили заснувати таку секцію і підтримати її всіми силами. Секцію названо: „Секція допомоги німецьким раненим воякам та полоненим українцям при УДК в Холмі". До управи секції покликано 6 осіб, а саме: на голову дир. Крамаренка та на членів: о. Барщевського, дир. Обідзінського, Наталю Пилипчуківну, Лесю Рибачукову та Марію Волосевич. Побажавши управі успіху в праці, д-р Драбатий закрив збори. Нова управа поділила між себе функції в такий спосіб: дир. Крамарчук голова, дир. Обідзінський діловий керманич та скарбник, о. Барщевський пропаганда серед духовенства, п. Л. Рибачукова організація відвідин ранених у шпиталях, п. М. Волосевич організація пункту секції на залізничому двірці в Холмі, п. Пилипчуківна звязки з німецькою владою.

Управа секції приступила відразу до праці. Вже 27. липня на вулицях Холма появилася перша відозва секії в українській та німецькій мовах, що закликала громадянство до співпраці. За кілька днів в секції зареєструвалося понад 60 осіб. 10. липня ц. р. секція в порозумінню з військовою шпитальною владою висилає до шпиталя ч. 3/526 у Холмі перші помічничі сили сестер та санітарів, переважно обізнаних із працею в шпиталях. Деякі з них мали санітарний курс, що передтим відбувався у Холмі. Разом скеровано до 20 осіб. Одночасно зорганізовано новий санітарний курс для перешколення зареєстрованих у секції членів. Цей курс, на жаль, не закінчився з огляду на те, що одночасно подібний курс переводила німецька організація проти-летунської оборони. Дальше пішла організація систематичного відвідування шпиталів, а то 4 рази тижнево. Українські жінки в часі цих відвідин обдаровують ранених цвітами, ласощами, папіросами, листовим папером, українськими почтівками, олівцями, часописами, українськими вишиваними краватками (працею своїх рук) та теплим і сердечним словом. Коперти, часописи та почтівки остемпльовується печатками секції, що має пропагандивне значіння. Секція одержала вже багато листів з Німеччини та полагодила деякі просьби, що з ними до неї звертались. Полагоджується просьби поодиноких ранених купити для них деякі дрібниці, а навіть були прохання передати їм українські відзнаки-тризуби. З черги почалась організація концерту для ранених у виконанні хору УОТ під проводом п. Куриленка та Народнього Театру УОТ під проводом дир. Обідзінського. Такі концерти є приємною розвагою для прикованого до ліжка раненого вояка і ранені з тугою очікують цієї хвилини, коли до них прийдуть українці співати та допитуються щораз про це тих, що їх відвідують. Підчас таких концертів було кілька зворушливих випадків, про які треба б написати окремо. Таким робом навязується тісний сердечний контакт між українцями й раненими німецькими вояками та зміцнюється традиційна українсько-німецька приязнь.

Незалежно від опіки над раненими в шпиталях, повстав на залізничому двірці двірці ст. Холмпункт ч. 1, який має завдання опікуватися раненими, що переїжджають через Холм. Вміру своїх сил і можливостей пункт на двірці також добре вивязується зі свого завдання і вже неодному повертаючому з фронту воякові став у пригоді.

Так у загальному виглядає праця секції, що при допомозі українського громадянства та самопосвяті деяких свідомих громадян виконує нелегке завдання помагати людині, що жертвує своїм життям і здоровям та іноді безконечно страждає. Всім, хто до цього часу прийшов секції з допомогою — за пожертви в грошах, селянам за продукти в натурі, паням, що відвідували шпиталі, хористам та артистам за виступи на концертах, фірмі Оксана Пилипчук за безкорисне уділення складу на продукти — Управа Секції складає щиру подяку та просить і надалі йти зі секцією до тої хвилини, аж останній ранений німецький вояк залишить стіни військового шпиталя Холму, аж останній ранений вояк переїде через Холм.

Н. О.

Налети на транспортові та постачальні поїзди

БЕРЛІН. — На середньому відтинку східнього фронту дуже поважні сили німецького летунства атакували на широкому просторі залізничі та комунікаційні шляхи. Цільними бомбами знищено при цьому 6 та ушкоджено важко чергових 24 вантажних і постачальних поїздів. Чимало інших поїздів затримано у спадному леті та бомбами. Німецькі летуни мали теж успіхи, встряваючи в сухопутні бої: вони атакували безперервними хвилями совітські становища та кольони і крім численного іншого военного матеріялу зовсім знищили одну батерію, 7 окремих гармат та понад 170 самоходів. Большевики мали від тих атак важкі втрати у людях.

Затемнення помешкань на терені Ген. Губернаторства обовязує від год. 17.30 до год. 7.35.

АТАКА СОВІТСЬКОЇ КІННОТИ ЗАЛОМИЛАСЯ.

БЕРЛІН. — На північному відтинку східнього фронту совіти намагалися перевести 1 листопада протиатаку і вжили кінноти, яка намагалася атакувати німецькі лінії. — Протинаступ ішов на село, яке німецькі війська зайняли попереднього дня і підтримувало його 10 совітських повзів. Але в сильному вогні німців і кавалерійська атака і випад повзів заломилися: совіти мали важкі і криваві втрати, а німецькі протипанцирні гармати розбили всіх 10 повзів, що наступали.

ХУРТОВИНА НАРОБИЛА ВЕЛИКИХ ШКІД

САНТАКРУЗ. — Важка хуртовина навістила острів Ля Гомера в групі Канарійських островів. Повінь наробила в багатьох селах шкід на загальну суму 8,000.000 пезетів. Згідно з тимчасовим підрахунком 12 осіб пропало.

Вдатні дії фінських летунських сил

ГЕЛЬСІНКИ. — Фінська державна інформаційна служба подала до відома ось що:

Наші летунські сили знову бомбардували 31. X. і 1. XI. мурманську залізницю на північ від Каргумасйкі. Поцілено залізничі споруди, стації і транспортові поїзди. Крім цього обкидано бомбами і обстрілювано ворожі військові табори. На озері Онега вдатно обстріляно ворожі голівники б. Преме скорострілами та обкидано бомбами.

В суботу атакували наші летунські сили ворожі кораблі у східній частині фінського заливу, при чому запалено один голівник, а два стежні кораблі прогнано як нездібні до руху. При наступі на ворожі моторові торпедовці спричинено обстрілюванням вибухи на них і ствердженo також, що і третій торпедовець після цього як запалився, вилетів у повітря. Один ворожий нищильник та дві канонірки, що спішили на поміч, фіни також узяли під обстріл, при чому можна було завважити, що на чердаку канонірки фіни поцілили багато моряків. Одна канонірка загорілася, так що стала нездібною до маневрування.

Над Лямцааля зістрілили фінські ловецькі апарати один бальон. Протилетунська оборона на суші спричинила в цій самій околиці упадок одного бальону і крім того зістрілила один ворожий бомбовик. Наші ловецькі апарати зістрілили над фінським заливом один ворожий ловецький літак. Одна власна машина не вернулася до своєї бази.

Підчас летунських дій одна фінська двомоторова машина попала в сильний ворожий оборонний вогонь, при чому лівий мотор дістав 6 поцілів, а правий 2, так що машина загорілася. Дальше поцілено обстрілом керму. Завдяки холоднокровності обслуги вдалося загасити вогонь і привести машину в безпеці до її бази.

—o—

Розвиток католицизму в Японії

ТОКІО. — Статистичні дані, зладжені в останньому часі католицькими місіями в Японії, свідчать про дуже корисний розвиток католицької церкви в цьому краю. Загалом на японських землях є біля 300 тисяч католиків, із цього майже половина в самій Японії і на Кореї, а на острові Формоза і т. д. 150 тисяч. Упродовж одного тільки року навернулося в Японії загалом 9.230 особи. Місійною працею на Кореї займаються американські місіонарі, а в архидієцезії Токіо — французькі. В останніх часах мала Японія загалом 151 священиків-автохтонів і 500 місіонарок місцевого походження.

—o—

Діяльність 5 колони в Злучених Державах

ШИКАГО. — Політична розвідка Злуч. Держав займалася в останніх тижнях багатьома випадками підозрінь у шпіонажі, які після переведеного слідства подали в загальному інтересі до прилюдного відома. Як запідозрених у приналежності до т. зв. 5. колони переслухували м. і. робітника одної фабрики літаків, що звернув на себе увагу кількох недовірливих громадян, бо привязував собі до ноги механічний прилад, яким хотів зміряти свою щоденну дорогу до місця праці. Далі арештували одного громадянина з південних стейтів. Той викликав загальне недовіря, бо вмів стенографію і в пізних годинах виголошував промови, які його сусідам виглядали надто патріотичними. Переслухали теж директора одної реставрації, якого приналежність до 5. колони мала виходити з того, що він не подавав більше в себе рокфорського сира. Довший час слідкували теж підозріло за одним священиком, в якого кімнаті світилося до пізна вночі світло. З того зробили висновок, що він дає знаки закордонним кораблям. Та слідство виявило, що цей священик був дуже нервовий, не міг спати ночами і тому до пізна читав. Навіть одного поліційного агента підозрівали в шпіонажі. Якась жінка зробила на нього донос, бо бачила його часто в його спальні вдосвіта з піднесеними руками і думала на основі цього, що він прихильник Гітлера. Але і в цьому випадку, як і в інших, можна було ствердити безсумнівно, що для підозріння не було ніякої основи. Поліційний агент не робив іменно нічого іншого, а тільки вправляв щоденно при відчиненому вікні. У звязку з тими всіми випадками вважала поліційна влада за вказане перестерегти загал перед масовою психозою в справі 5. колони.

БРИТІЙСЬКИЙ КОНТРАДМІРАЛ МУСІВ РЯТУВАТИСЯ НА ДАРАБІ.

СТОКГОЛЬМ. — Британський контрадмірал Гретон-Емсвос, якого корабель сторпедували, прибув із нечисленними рештками своєї залоги до Англії. Так подає „Дейлі Телеграф". Корабель британського контрадмірала затонув упродовж 2-х хвилин після поцілу торпедою. Рятункових човнів не можна було спустити. Десять британців, що це пережили, врятувалося на дарабі й витягнули контрадмірала з води.

БИРКЕНГЕД І КАРДИФ ПЕРЕЖИЛИ ЧЕРГОВЕ НІЧНЕ БОМБАРДУВАННЯ.

БЕРЛІН. — Сильніша ескадра німецьких боєвих літаків атакувала вночі на 2. листопада розривними та запальними бомбами важний із військового погляду постачальний порт Биркенгед, при чому в спорудах над Морсеєм можна було завважити серед ясної ночі численні пожежі. Інші літаки бомбардували пристаневі та фабричні споруди в Кардифі.

ДІДИЧНІ ГОСПОДАРСТВА З ЖИДІВСЬКОЇ ЗЕМЛІ В СЛОВАЧЧИНІ.

БРАТИСЛАВА. — В Словаччині перейшли з сьогоднішним днем всі жидівські доми на власність держави. Вже передтим перемінено всю жидівську землю на спадкові господарства.

ВЕЛЕТЕНСЬКА ПОЖЕЖА В АНГЛІЙСЬКІЙ ФАБРИЦІ.

СТОКГОЛЬМ. — Згідно зі звідомленням „Даґенс Нігетер" велитенська пожежа у 5-поверховій текстильній фабриці в північно-англійському промисловому місті Гюдерсфельд спричинила 41 смертельних жертв, здебільша жінок. Багато робітниць повискакувало з фабрики вікном, бо сходами годі було з огляду на дим зійти. — Більшу кількість ранених мусіли примістити у лікарнях.

— ДО ВІДОМА КНИГАРНЯМ У ГАЛИЧИНІ! Подаємо до відома, що книжок і часописів на кредит до Галичини не висилаємо. — Книгарні повинні вистаратися в девізовім банку дозвіл на пересилку грошей.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба вплачувати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomjak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.